

הארץ

יום חמישי ב' בתמוז תשס"ט 25 ביוני 2009

המתנסים היפה ביותר בארץ

קארום ראשיד, סופר-מעצב

ניס דביר

Market week

06/2009

לבנות את העתיד, מגזין גלריה, הארץ

יום חמישי ב' בתמוז תשס"ט 25 ביוני 2009

אדריכלות

לבנות את העתיד

■ מרכז קהילתי חדש
בתל אביב מבטא תפישה
מורענת על תפקידה של
אדריכלות מבני החינוך

נועם דיבר

עד כמה משפיעה המכינה הבנויה על חיונם והתנהגותם של פועות וילדים? לדעתם של האדריכלים אודי כסוף וגנתי מיוליץ-כסוף, וזג במשרד ובחיים, בניינים טובים מצליחים להעשיר את המשתמשים הצעירים שלהם? התבוננות חקירה של המציאות "מכינה ואת, המרכז החדש לשירותים קהילתיים שתכננו השניים בפיתוח החובות רמי-אלחורוב בתל אביב, מבטא תפישה מורענת על תפקידם של מבני חינוך, ועל האפשרות ליצור מבנים לא שגרתיים בתקציב עירוני סטנדרטי לחלוטין. המרכז החדש הוא חלק ממתחם ציבורי גדול שמתכננת עיריית תל אביב לחקום בין בנייני הורני הפועל לבין גימנסיה הרצליה. מתחם שעתיד לכלול גם אודיטוריום, מרכז ספורט, שטח צופים ומגדל מגורים בן 25 קומות. למרות שמיווליץ-כסוף וזג בתחרות התכנון כבר באמצע שנות ה-90, בשל העדר משאבים מספקים החלה בנייתו של המבנה הראשון רק לפני שנה. המרכז מוקדק לשני אגפים עם מושבים שונים ומפורדים: אגף למחלקת הרוחה ששוכן במקביל לרוחב, ואגף גדול יותר לגני הילדים, באורך 120 מטר, שועמד בניצב לו. בין השניים מפרידה חצר פנימית מוצלת ולאורך החותית המזרחית הוקמה רחבה גדולה עם פינות ישיבה ומשחק המיועדות לשרת בעתיד גם את הבייביס הנוספים.

המיקום הבולט והמסמכות לבניינים האיקו

המרכז החדש פינת דמי'אל לחורוב. למטה: בניין הוועד הפועל הסגור
תצלום: זביל טובל

מה הלאמות, כדי לספק לילדים שלנו סביבה טובה יותר?

בני חוג מבקשים להוכיח מריגות מתקדמות מבחינה אדריכלית, כמו הלנדג ובריטניה, שהחליטו לשים את האדריכלות על סדר היום הלאומי. בריטניה, לדוגמה, הכריזה לאחורונה על פרויקט בעלות 45 מיליארד ליש"ט בשם "building schools for the future", שבמרכזו עומד שיפוץ של אלפי בתי ספר בממלכה ובנייה של מאות חדשים. אחד מהדגשים החשובים בפרויקט של משרד החינוך הבריטי הוא יצירת סביבה אדריכלית איכותית. הבריטים יוצאים מתוך אמירה שהסביבה הבנויה היא מקור ידע ומקור מחקר שהתלמידים יכולים ליהנות ממנו, מבחינה מיוליו'ס, הם מבקשים בעצם לתנך דרך שלם של אנשים למדועת של אדריכלות ולחיות בקורתיים כלפי הסביבה שלהם.

בני חוג מביעים בקורת על תשומת הלב האדריכלית שנתונה לדיבריהם ל"חברה שימור של מבנים היסטוריים ומעט מאוד לפיתוח של הסביבה הקרובה". הבניין החדש אגב ענדר את המונומנטליות ואת הסגנון המובח של הבניינים הסמוכים לו, אולם ייתכן שהדוקא בוח כחו - יצירת קנה מידה אנשי, עירוני ותל-אביבי. "אני חושבת שהחיבור לבנייני הורע הפועל מחזיר אותנו לשנים של מצוינות אדריכלות במדינה", מסכמת מיוליו'ס, "מצוינות שזוהת במחקר ובפיתוח. האדריכלים הנינו או את הסביבה הבנויה. אנו צריכים לשאוף לחזור למצב הזה היום".

ישן חדש

תצלום: אלון וין

נים הציבו למתכננים (ולאדריכל האחר מאור דריטמן) אתגר רעיוני עור לפני שרטוט הקו הראשוני. כיצד להשתלב בגראטיב האדריכלי המודרניסטי של שנות ה-60 אך לייצר מבנה עצמאי ועדכני. הפרתן המושכל בא לדיכוי כשני אופנים: העמדה של המבנה בה תאם לגורד האורבני הסודר והתחשבות בפרויקט של הבניינים הסמוכים, לצד שימוש בשוברי שמש ("בריסול") מוטיב צורני-אקלימי מובהק של המודרניזם.

מערכת ההצללה הייחודית שהורכבה לאורך החזיתות פותחה על ידי משרד מיוליו'ס, כמיותר עבור הפרויקט ומחליפה את הבטון הכבד של שוברי השמש בבניין הוועד הפועל ברצועות עץ עדינות. שטיחי העץ האנכיים מסננים את השמש ויוצרים תחושת פרטיות, אך מאפשרים קשר אל הסביבה העירונית. כשל הצפיפות הגבוהה במתחם, מוקמו בני הילדים בשתי קומות. הגנים במקום היראשנה מביאים אל הצדע על גוף מרזיב של בנייני הסתדרות ואילו הגנים בקומה השנייה עושים שיי

מש במרפסת גדולה שמספקת פנורמה מקיפה על העיר. את מקומו של ארגו החול המסורתי החליף בקומה השנייה מרזר רשא סינטי עם בלטיט השקעים, שמאוכר במידה מסוימת את תחושת המשקויות שנוצרת בפרויקט אחר של בני חוג, רק העץ נמל תל אביב. חללי הפנים מראים חיטב, והטיפול המדוקדק בפפרטים מתבטא גם בחודי השירותים, שם אריחי הקרמיקה ויצרים דמויות אנטסקטיות של לדרים ובעלי

חיים. "הבניין הזה נתון דוגמה למה שאפשר לעשות בתקציב עירוני סטרנדרטי עם השקעה במשאבים ובתכנון במקום בשיש יוקרתי", אומר כסף. "אנחנו רואים את הבניין הזה כבניין טוילתפישה שלנו, שאנחנו כחברה חייבים להסתכל על הסביבה בתור משהו שהוא לא מוכן מאליו. ישראל רק הולכת ומצטופפת ואנחנו חייבים להשקיע משאבים בתכנון בר"